

Oslo, 11.10.2007

Det Kongelige Barne-og Familiedepartement
Barne-og ungdomsavdelingen
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

BARNE-OG UNGDOMSDEPARTEMENTET	
Arkivnr:	431.41
Dato:	12.10.07
Saksnr:	2007/02823-027

Høringsnotat – Regulering av barnevernets omsorgsansvar for enslige mindreårige asylsøkere i den første fasen etter ankomst til landet

Her følger noen kommentarer til BLDs høringsnotat datert 23.08.07, med utgangspunkt i hovedmålsettingen for overtagelsen av ansvaret, beskrevet slik i notatet:

- et bo- og omsorgstilbud som ivaretar EMAs spesielle behov kvalitetsmessig like godt som det tilbud som gis til andre barn barnevernet har omsorgsansvar for.

Generell kommentar

Som det fremgår av høringsnotatet har regjeringen bestemt at omsorgen for gruppa enslige mindreårige asylsøkere (EMA) skal overføres fra utlendingsmyndighetene til det statlige barnevernet, slik at EMA (ikke diskrimineres ift andre barn i Norge men) gis samme rettsmessige og kvalitative (herunder også kvantitative) tilbud som det som barn under omsorg av barnevernet får.

FNs barnerettskomite har i rapporter påpekt mangelfulle forhold for EMA i Norge, og organisasjoner og organer som Redd Barna, Advokatforeningen, Barneombudet osv har gjennom flere år krevd en bedre situasjon for EMA.

Fra 1. desember i år får EMA under 15 år plass i eget omsorgssenter i Eidsvoll kommune, og det er gitt ressurser omkring fem ganger mer enn hva som brukes på samme målgruppe i asylmottak i dag.

EMA er barn i en svært sårbar situasjon og har klart behov for en bedring av nåværende omsorgstilbud, det gjelder tettere voksenkontakt, bedre faglig oppfølging og et bedre rettsvern. Vi støtter fullt ut den planlagte ressursøkningen som sikrer dette, og at det velges en modell hvor barna bor sammen med andre barn i samme situasjon.

Barna kan gis bedre støtte og oppfølging i ventefasen sammenlignet med slik det er i dag. Vi ser også for oss langt større muligheter til å hjelpe barna med å avklare sitt forhold til sine opprinnelige omsorgspersoner og hvordan de ønsker at relasjonen skal være fremover, samt å avdekke mulige utnyttelsessituasjoner som de kan ha kommet i.

4.2 Omsorgssenterets ansvar for praktiske oppgaver

Felles for EMA er at de har en oppgave eller et oppdrag gitt dem av andre, av voksne. Særlig for EMA under 15 år kan det være svært vanskelig å være underlagt et slikt oppdrag, også å holde fast ved det og verne om det.

EMA under 15 år kan i noen tilfelle være offer for menneskehandel knyttet til avtaler som er gjort i forhold til familie eller bekjente av familien som er bosatt i Norge. Slik mulig menneskehandel, forskjellige former av utnyttelse, er svært vanskelig å avdekke. Siden omsorgssenteret får langt større ressurser enn slik det er i dag, vil vi foreslå et større fokus på dette området enn hva som har vært mulig tidligere. Det forutsetter et utstrakt samarbeid med de lokale barneverntjenestene, politi og utlendingsmyndighetene.

Mange av barna har omsorgspersoner i live, i mange tilfelle foreldre. Oppsporing, kontakt og eventuell frivillig retur eller annen gjenforening bør være en systematisk oppgave overfor hvert enkelt barn. Det er et stort potensiale for barnets beste i dette, men lite ressurser har til nå vært tilgjengelig for arbeidet.

Disse arbeidsområdene krever, som i det daglige omsorgsarbeidet for barna, både en god barnefaglig og flyktningfaglig kompetanse blant de ansatte.

5.1.1 Forholdet til særlige tiltak etter barnevernloven kap 4

Enkelte barn vil ha omsorgs- eller hjelpebehov som ikke kan ivaretas ved omsorgssenteret, f.eks særlig adferdsproblematikk eller rus. Det foreslås plikt for omsorgssenteret til da å varsle den kommunale barneverntjenesten, det gjelder også hvis barn ønsker å bo privat eller det er mistanke om menneskehandel. Dette forslaget støttes, både av hensyn til barnet det gjelder men også for å forhindre unødige belastninger og konflikter for de andre barna ved omsorgssenteret ved å bo sammen med barn med store adferds- eller rusproblemer.

For å få dette til kan det være nødvendig med presiseringer i gjeldende skriv som regulerer barnevernstjenestenes ansvar overfor målgruppa (Q-17-2004).

5.1.2 EMA med følgepersoner

Det foreslås at barn som blir plassert i ordinære mottak sammen med følgeperson hvor det ikke er en reell tilknytning til følgepersonen overføres til omsorgssenteret. I slike tilfeller synes det rimelig å vurdere barnet som EMA, og vi støtter forslaget.

5.1.2 Barn som etterlates i mottak

Barn som etterlates av sine foreldre i mottak foreslås overført omsorgssenteret. Dette er en situasjon som gjerne oppstår dersom en familie får avslag på sin asylsøknad. Dette forslaget støttes ikke. Disse barna er i en helt annen situasjon enn EMA og har andre behov. Deres følelsesmessige opplevelse i det å være forlatt, trolig kommunikasjon med og kanskje møter

